

52. MORAVSKÝ PODZIM

13. 10. 2023

19.00

JANÁČKOVO DIVADLO

Tak pravil Zarathustra

Mezinárodní hudební festival Brno / Brno International Music Festival

52. MORAVSKÝ PODZIM
52nd MORAVIAN AUTUMN

1.-22. 10. 2023

Tak pravil Zarathustra

PÁ **13. 10. 2023** | **Janáčkovo divadlo** | 19:00

NE **1. 10. 2023**, 19:00, Janáčkovo divadlo
ZAHAJOVACÍ KONCERT
 A. P. HEINRICH Zpěv ducha divokého lesa
 BEETHOVEN Fantazie c moll
 PÄRT Credo
 SKRJABIN Prometheus (Symfonie č. 5 „Poema ohně“)
Polina Osetinskaja klavír
Slovenský filharmonický sbor
Filharmonie Brno
 dirigent **Dennis Russell Davies**
Cori O’Lan světelný design

PO **2. 10. 2023**, 19:00, Vila Tugendhat
ANTHONY PHILIP HEINRICH – AMERICKÝ BEETHOVEN
 BEETHOVEN 32 variací na vlastní téma c moll
 A. P. HEINRICH klavírní skladby
Pavel Farský klavír, průvodní slovo

ST **4. 10. 2023**, 19:00, Besední dům
KREMERATA BALTICA
 POLJOVA Poselství jednomu obyčejnému člověku
 SCHNITTKE Koncert pro klavír a smyčce
 PELĚCIS Concertino bianco
 JANČEVSKIS Lignum
 MUSTONEN Triptych
Onuté Gražinyté klavír
Kremerata Baltica

ČT **5. 10. 2023**, 19:00, Besední dům
ONUTÉ GRAŽINYTÉ – KLAVÍRNÍ RECTÁL
 SKRJABIN, MESSIAEN, ČIURLIONIS, REMESA,
 BACEVIČIUS, KAPRÁLOVÁ, BACEWICZ
Onuté Gražinyté klavír

PÁ **6. 10. 2023**, 19:00, Besední dům
BALADY Z GOTINSKÉHO HÁJE
 BEETHOVEN písně
 J. A. ŠTĚPÁN Schwanenlied
 V. J. TOMÁŠEK Lenora
Martina Janková soprán
Dennis Russell Davies klavír
Taťjana Medvecká recitace

SO **7. 10. 2023**, 20:00, Kryt 10-Z, Husova
REINER(KACE)
 REINER Tři písně milostné, Listopadové popěvky,
 Esther, Květovaný kůň
Aida Mujačić zpěv, klavír
 dramaturgie projektu **Pavel Straka**

NE **8. 10. 2023**, 20:00, kostel sv. Janů, Minoritská
RENASANCE POLSKÉHO BAROKA
 ZIELEŃSKI Offertoria et communiones totius anni
Wrocław Baroque Ensemble
 dirigent **Andrzej Kosendiak**

ÚT **10. 10. 2023**, 19:30, kostel sv. Augustina,
 náměstí Míru
SMUTEK UTEK?!
 MESSIAEN Louange à l’Éternité de Jésus
 KOPELANT Karak
 JANÁČEK Pohádka, Sonáta
 SMOLKA Smutek utek
 MESSIAEN Louange à l’Immortalité de Jésus
Jiří Bárta violoncello, **Terezie Fialová** klavír

ČT **12. 10. 2023**, 19:00, Besední dům
SÓLO PRO SKLENĚNOU HARMONIKU
 REJCHA Gelegenheitskantate
 CIMAROSA De terra amica
 REJCHA Abschied der Johanna d’Arc von ihrer
 Heimath
 HASSE L’Armonica
Joanna Moskowicz soprán
Christa Schönfeldinger skleněná harmonika
Barbara Maria Willi recitace, cembalo
Brno Rejcha Collegium 2023
Filharmonie Brno, dirigent **Jonathan Cohen**

PÁ **13. 10. 2023**, 19:00, Janáčkovo divadlo
TAK PRAVIL ZARATHUSTRÁ
 SCHUMANN Overture, Scherzo a Finále
 BOLCOM Klavírní koncert č. 2
 MOZART Maurerische Trauermusik
 R. STRAUSS Also sprach Zarathustra
Emanuele Arciuli klavír
Symfonický orchestr rozhlasu MDR Lipsko
 dirigent **Dennis Russell Davies**

NE **15. 10. 2023**, 21:00, Katedrála svatých Petra
 a Pavla, Petrov
NEKLID ISLANDSKÉHO KLIDU
 JÓHANNSSON Virðulegu forsetar
Adam Wiltzie syntezátor, elektronika
 členové **Moravia Brass Band**
 dirigent **Chuhei Iwasaki**

ÚT **17. 10. 2023**, 19:00, Besední dům
HLEDÁNÍ ZTRACENÉ KRÁSY
 M. BRUNNER Moving Silhouettes
 MARTINAITYTĚ Hledání ztracené krásy...
Trio Bohémo

ST **18. 10. 2023**, 19:00, Besední dům
**HISTORICKÝ BRAHMS & SOUČASNÝ SIL-
 VESTROV**
 SILVESTROV Kýchovitá hudba, Čtyři kusy, Nostalgie,
 Dva kusy, Visník-1996
 BRAHMS Šest kusů, Tři intermezza, Dvě rapsodie
Alexej Ljubimov klavír

NE **22. 10. 2023**, 19:00, Janáčkovo divadlo
**ZÁVĚREČNÝ KONCERT – PARTNERSKÁ
 POZNAŇ**
 PENDERECKI Tři kusy ve starém slohu, Adagietto,
 Violový koncert
 KAPRÁLOVÁ Suita rustica
 SZYMANOWSKI Houslový koncert č. 2
Milan Paľa viola, housle
Poznaňská filharmonie
 dirigent **Łukasz Borowicz**

NOVÝ SVĚT MORAVSKÉHO PODZIMU

ČT **19. 10. 2023**, 19:00, foyer, nádvoří a půdní
 prostory Besedního domu
MEZI NEBEM A ZEMÍ

PÁ **20. 10. 2023**, 19:00, Divadlo na Orlí
LIDSKÝ HLAS

SO **21. 10. 2023**, 19:00, Besední dům
JANÁČKŮV AKADEMICKÝ ORCHESTR

DOPROVODNÝ PROGRAM

ÚT **3. 10. 2023**, 19:00, CO.LABS, Kounicova 20
PSÍ SVĚT, dětská opera

SO **7. 10. 2023**, 15:00–17:00, Besední dům
KVĚTOVANÝ KŮŇ
 workshop s Aidou Mujačić

PO **9. – ÚT 10. 10. 2023**, FF MU, Arne Nováka 1
**57. MEZINÁRODNÍ HUDEBNĚVĚDNĚ
 KOLOKVIUM BRNO**
 Nové cesty opery

ÚT **10. 10. 2023**, 18:00, Klafé, Klácelova 1a
**LEOŠ JANÁČEK A POZDNÍ OBROZENÍ NA
 MORAVĚ**
 prezentace knihy Miloše Zapletala

ČT **12. 10. 2023**, 17:30, Besední dům
ANTOINE REICHA
 prezentace knihy

SO **14. 10. 2023**, 21:00, Červený kostel
POSLEDNÍ POHANSKÉ OBŘADY

ÚT **17. 10. 2023**, 18:00, Besední dům
**BESEDA SE SKLADATELEM
 MARTINEM BRUNNEREM**

ROBERT SCHUMANN

Předehra, Scherzo a Finále E dur pro orchestr op. 52

Overture, Scherzo and Finale in E major for Orchestra, Op. 52 | 18'

WILLIAM BOLCOM

Klavírní koncert č. 2, česká premiéra

Piano Concerto No. 2, Czech premiere | 30'

1. Legenda / A Legend
 2. Žalozpěv / Complainte
 3. Noční můra - Scherzo / Nightmare - Scherzo
 4. Finale: Introdukce a variace / Finale: Introduction and Variations
-

přestávka

WOLFGANG AMADEUS MOZART

Zednářská smuteční hudba (Maurerische Trauermusik) KV 477 (attacca) | 6'

RICHARD STRAUSS

Tak pravil Zarathustra (Also sprach Zarathustra),

symfonická báseň / symphonic poem op. 30 TrV 176 | 35'

1. Úvod / Sunrise
2. O obyvatelích zázvěti / Of the Backworldsmen
3. O velké touze / Of the Great Longing
4. O radostech a vášních / Of Joys and Passions
5. Pohřební píseň / The Song of the Grave
6. O vědě / Of Science and Learning
7. Uzdravující se / The Convalescent
8. Taneční píseň / The Dance Song
9. Píseň nočního poutníka / Song of the Night Wanderer

Emanuele Arciuli klavír / piano

Symfonický orchestr rozhlasu MDR Lipsko /

MDR-Sinfonieorchester

dirigent / conductor **Dennis Russell Davies**

Česko-německý
fond budoucnosti

Deutsch-Tschechischer
Zukunftsfonds

Velvyslanectví
Spolkové republiky Německo
Praha

mdr KLASSIK

Podpořeno Česko-německým fondem budoucnosti.

Supported by the Deutsch-Tschechische Zukunftsfonds.

Koncert se koná v rámci oslav 50. výročí partnerství Brna a Lipska.

The concert is part of the 50th anniversary of the partnership between Brno and Leipzig.

Pod záštitou Andrease Kühneho, velvyslance Německa v České republice.

Under the auspices of Andreas Kühne, Ambassador of Germany to the Czech Republic.

Německý romantický skladatel **Robert Schumann** (1810–1856) začal svou hudební dráhu jako klavírní virtuóz, avšak kariéru se musel na počátku 30. let vzdát kvůli chronickému onemocnění pravé ruky. Nadále se věnoval výhradně kompozici. Složil velké množství děl zejména pro klavír, mezi jeho opusy lze však nalézt také řadu písní, komorní hudbu, čtyři symfonie, koncerty klavírní, houslový, violoncellový, kantáty a oratoria. Roku 1840 se Schumann oženil s jednadvacetiletou klavírní virtuózkou a skladatelkou Clarou Wieckovou. Manželé žili nejprve v Lipsku, posléze v Drážďanech a na podzim roku 1850 se usadili v Düsseldorfu, kde se Robert Schumann stal městským hudebním ředitelem. Tento post však musel brzy opustit kvůli nevladatelným psychickým problémům. Po většinu života se potýkal s bipolární poruchou a tato nemoc jej dokonce přivedla i k pokusu o sebevraždu skokem do Rýna. Poslední dva roky svého života strávil Schumann v psychiatrické léčebně v Endenichu u Bonnu, kde také zemřel.

Orchestrální **Předehra, Scherzo a Finále E dur** vznikla roku 1841, kdy se Schumann s plným nasazením věnoval symfonickému žánru. Vedle *Jarní symfonie B dur* dokončil v tomto roce také první verzi *Symfonie d moll* a zaznamenal si první náčrtky *Symfonie C Dur*. Od Schumannových symfonií se *Předehra, Scherzo a Finále* liší volnou formou i odlehčeným charakterem. Jako první část triptychu vznikla *Předehra*, kterou Schumann původně koncipoval jako samostatnou skladbu. Teprve o něco později se rozhodl ji doplnit *Scherzem a Finále*. Úsilí skladatele najít pro kompozici, jejíž architektura neodpovídala klasickému sonátovému cyklu, příhodný zasířující název se nesetkalo s úspěchem. Ve skicách k dílu se objevují tituly *Noveletta, Symfonieta* či *Suita*, které však autor zavrhl. *Předehra, Scherzo a Finále* zazněly poprvé v prosinci 1841 v Lipsku, avšak slabý úspěch koncertu přiměl skladatele k podstatné revizi díla. V revidované verzi pak byla skladba provedena a vydána roku 1845.

William Bolcom (*1938) patří k nejvýznamnějším současným americkým skladatelům. Kompozici začal studovat ve svých 11 letech na Washingtonské univerzitě u George Fredericka McKaye a Johna Verralla. Své kompoziční vzdělání posléze prohloubil na Mills College u Daria Milhauda, na Stanfordské univerzitě ve třídě Lelanda Smitha a na Pařížské konzervatoři u Oliviera Messiaena. Od roku 1973 působil Bolcom celých 35 let jako profesor skladby na univerzitě v americkém Michiganu. Roku 1988 získal Pulitzerovu cenu v oblasti hudby za svých 12 *nových etud pro klavír* a roku 2006 mu byla udělena Národní medaile za umění. Jako klavírista se Bolcom zasloužil o oživení amerického ragtime a nezářka též vystupoval ve spolupráci se svou manželkou, mezzosopranistkou Joan Morrisovou. Bolcom je autorem čtyř oper, devíti symfonií, dvanácti smyčcových kvartetů a velkého množství komorních, klavírních, vokálních i sborových děl. Nahrávka Bolcomovy celovečerní skladby *Songs of Innocence and of Experience* pro sóla, sbor a orchestr na texty stejnojmenné básnické sbírky Williama Blakea získala v roce 2005 cenu Grammy.

Podle skladatelových slov byl **Druhý klavírní koncert** inspirován provedením Beethovenova *Klavírního koncertu* č. 4 rusko-německým klavírním virtuosem Igorem Levitem na Gilmorově klavírním

festivalu v americkém Kalamazoo v roce 2018. Sólistova lyrická interpretace, niternost výrazu i hloubka hudebního poselství měly údajně významný vliv na podobu nově vznikajícího koncertu. Vztah mezi sólistou a orchestrem chtěl skladatel utvářet jako dialog, podobně jako tomu je v Mozartových klavírních koncertech, kde se jeden nikdy nesnaží zvítězit nad druhým. Dílo je charakterizováno postmoderní syntézou hudebních tradic. Vedle mystické messiaenovské chromatiky tak lze v hudbě koncertu nalézt také např. ohlasy americké populární hudby i Bolcomova zaujetí pro ragtime. O své kompozici se Bolcom aforisticky vyjádřil jako o „něžné skladbě pro něžné časy“ (a gentle piece for non-gentle times). *Druhý klavírní koncert* Williama Bolcoma zazněl v premiéře v roce 2022 v Heidelbergu v podání Igora Levita a Mahler Chamber Orchestra pod taktovkou dirigentky Elim Chan.

Kariéra hudebního génia provázela **Wolfganga Amadea Mozarta** (1756–1791) již od útlého dětství. Hudebního vzdělání se mu dostalo v rodném Salcburku pod dohledem jeho přísného otce Leopolda. Svého nadaného syna Wolfganga prezentoval jako zázračné dítě a podnikl s ním cesty po předních evropských metropolích. Vrcholem bylo jejich společné více než roční putování po Itálii od prosince 1769 do března 1771. Po návratu byl Wolfgang Amadeus Mozart zaměstnán jako hudebník na dvoře salcburského arcibiskupa. Ve svém rodném městě měl mnoho přátel a obdivovatelů, což mu poskytovalo skvělé příležitosti k plodné kompoziční tvorbě. Po roztržce se salcburským arcibiskupem, k níž došlo na jaře roku 1781, zakotvil Mozart ve Vídni. Výsledkem sporu bylo Mozartovo propuštění z arcibiskupských služeb a zároveň rozchod s otcem, jenž bezúspěšně přemlouval syna k návratu. Ve Vídni se Wolfgang Amadeus Mozart postavil na vlastní nohy, profiloval se jako svobodný umělec, klavírní virtuóz a skladatel.

V prosinci 1784 byl Mozart přijat jako člen vídeňské zednářské lóže „U Dobročinnosti“, ale již v lednu 1785 přestoupil do lóže „U Právě svornosti“, kde záhy získal titul „tovaryš“ a o několik měsíců později dosáhl hodnosti „zednářského mistra“. Zednářství, které vzniklo roku 1717 v Anglii, se v 18. století rychle šířilo po Evropě i Americe. Vznesený cíl zednářského hnutí sledující morální a intelektuální zdokonalení lidstva skrze osvícenské hodnoty svobody, rovnosti, bratrství, tolerance a humanity si získal přízeň mnoha tehdejších vzdělanců. Členy zednářské lóže byla řada Mozartových přátel a do stejné lóže jako Mozart vstoupil roku 1785 i Joseph Haydn. Ať již byly Mozartovy důvody pro příklon k svobodnému zednářství čistě osobní, společenské, prestižní, umělecké či politické, jisté je, že zednářství ovlivnilo řadu Mozartových děl. Pro zednáře zkomponoval Mozart několik menších kantát a písní a zednářskou symboliku je naplněno dokonce i libreto jeho opery *Kouzelná flétna*. Orchestrální **Zednářská smuteční hudba** (*Maurerische Trauermusik*), KV 477 vznikla v polovině listopadu 1785 u příležitosti úmrtí dvou významných členů zednářské lóže: vévody Georga Augusta Meklenbursko-Střelického a hraběte Franze Esterházyho z Galanty. Zajímavostí skladby, v níž se uplatňuje téma čerpající z gregoriánského chorálu, je obsazení 3 basových rohů.

Richard Strauss (1864-1949) proslul jako skladatel symfonických básní a oper, v nichž navázal na tvorbu Franze Liszta a Richarda Wagnera. Narodil se v Mnichově jako syn hornisty tamější dvorní opery. Od raného mládí se učil hře na klavír, na housle, hudební teorii a skladbě u předních mnichovských hudebníků. Po absolvování gymnázia se Richard Strauss v roce 1882 zapsal ke studiu filozofie a dějin umění na mnichovskou univerzitu, ale po roce studií zanechal a po krátkém pobytu v Berlíně se stal asistentem proslulého kapelníka Hanse von Bülowa u dvorního orchestru v Meiningenu. Zde se spřátelil se skladatelem Alexandrem Ritterem, který Strausse nadchl pro lisztovsko-wagnerovský novoromantismus. V průběhu 80. a 90. let 19. století si Strauss získal pověst předního německého dirigenta. Působil u operních orchestrů v Mnichově, Výmaru i na Bayreuthském festivalu a v roce 1898 byl angažován berlínskou Dvorní operou. Jako skladatel proslul početnou řadou symfonických básní, které vznikaly od 2. poloviny 80. let až do sklonku 19. století. Mezi nimi vynikají *Don Juan*, *Smrt a vykoupení*, *Enšpíglova šibalství* nebo *Život hrdinův*.

Symfonickou báseň **Tak pravil Zarathustra** (*Also sprach Zarathustra*) zkomponoval Strauss v roce 1896 inspirován stejnojmenným románem německého filozofa Friedricha Nietzscheho. Poté co se Nietzsche v roce 1889 duševně zhroutil a zešlél, začaly jeho filozofické spisy stále více pronikat mezi evropské intelektuály. *Tak pravil Zarathustra*, *kniha pro všechny a pro nikoho*, patřila tehdy k nejčtenějším Nietzscheovým dílům. Nietzscheovy filozofické úvahy jsou v románu propojeny postavou starobylého perského proroka Zarathustry. Zarathustrovi ovšem Nietzsche vkládá do úst vlastní myšlenky o smyslu života, individuální morálce, evoluci člověka v nadčlověka a překonání nihilismu. Strauss si ke zhudebnění vybral osm kapitol z Nietzscheova rozsáhlého románu. Nevyužil je však jako dějovou předlohu, ale pouze jako zdroj inspirace pro vlastní uměleckou imaginaci: „Neměl jsem v úmyslu psát filozofickou hudbu, ani hudebním způsobem ztvárňovat Nietzscheho velké dílo. Spíše jsem se zabýval myšlenkou hudebního vyjádření vývoje lidského rodu od jeho počátků přes různá vývojová stádia jak náboženská, tak vědecká, až k Nietzscheho ideji nadčlověka. Celá symfonická báseň je myšlena jako pocta Nietzscheho genií,“ vyjádřil se skladatel u příležitosti premiéry. Ta se uskutečnila 27. listopadu 1896 ve Frankfurtu nad Mohanem v podání Frankfurtského městského orchestru pod taktovkou skladatele.

Ondřej Pivoda

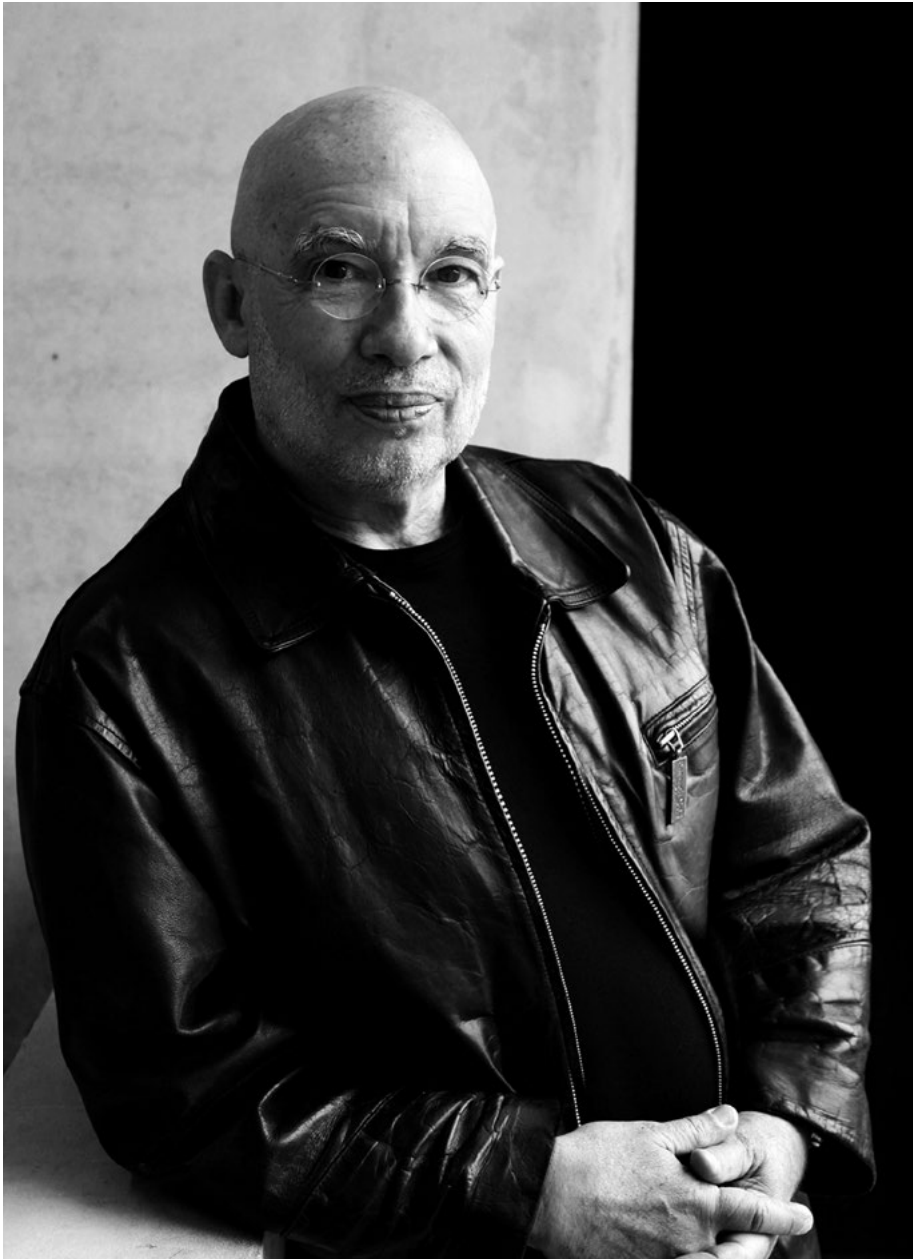

Emanuele Arciuli

Italský klavírista **Emanuele Arciuli** je považován za jednoho z neoriginálnějších a nejzajímavějších interpretů na současné scéně klasické hudby. Jeho repertoár sahá od Bacha až po soudobou hudbu se zvláštním zřetelem ke skladatelům ze Spojených států amerických. V roce 2011 vzbudil zájem mezinárodní kritiky projektem *Round Midnight Variations*, kde představil šestnáct klavírních kompozic, které speciálně pro něj napsali současní američtí skladatelé Crumb, Babbitt, Kernis, Rzewski, Torke, Daugherty, Bolcom a Harbison. Arciulioho četné nahrávky zahrnují mj. album *Gates to Everywhere* s hudbou Carly Bley, Freda Hersche a Chicka Corey, kompletní nahrávku klavírních skladeb Albana Berga a Antona Weberna nebo světovou premiéru *Koncertu pro klavír a orchestr* Bruna Maderny. Arciulioho CD věnované skladateli Georgi Crumbovi bylo nominováno na cenu Grammy. Arciuli pravidelně koncertuje v předních koncertních sálech a na významných hudebních festivalech (Berliner Festwochen, Wien Modern, Maggio Musicale Fiorentino aj.), spolupracuje s renomovanými orchestry a dirigenty. Vyučuje také soudobou hudbu na prestižní Accademia di Musica di Pinerolo, je profesorem na konzervatoři v Bari a často též přednáší na amerických univerzitách. V Brně vystoupil již dvakrát (2018, 2022).

Symfonický orchestr rozhlasu MDR Lipsko

Symfonický orchestr rozhlasu MDR Lipsko je nejstarším německým rozhlasovým orchestrem, který v sezóně 2023/2024 oslaví sto let od svého založení. Zásadě přinášet lidem kulturní vzdělání a hudební zábavu zůstává těleso věrné od svého vzniku dodnes. V jeho repertoáru se odráží zejména tvůrčí duch středního Německa reprezentovaný takovými skladatelskými osobnostmi, jakými byli Bach, Mendelssohn, Wagner, Schumann, Liszt nebo Kurt Weill. Orchester pečuje o hudební tradici, ale pevnou součástí jeho repertoáru je i současná hudba nebo multižánrové koncertní projekty. Hudební směřování Symfonického orchestru MDR utvářely významné dirigentské osobnosti, které stály v jeho čele: Kristjan Järvi, Jun Märkl, Fabio Luisi, Wolf-Dieter Hauschild, Herbert Kegel nebo Hermann Abendroth. Od sezony 2020/2021 zastává pozici šéfdirigenta Dennis Russell Davies. Dnes se těleso řadí k neaktivnějším a nejinovativnějším evropským rozhlasovým orchestrům a svou činností zasahuje daleko za hranice středoněmeckého kulturního prostoru.

Dennis Russell Davies

Dennis Russell Davies vystudoval klavír a dirigování na newyorské Juilliard School. Svou kariéru zahájil jako hudební ředitel komorního orchestru v Saint Paul v Minnesotě, v roce 1977 spoluzaložil newyorský American Composers Orchestra, v roce 1980 byl jmenován hudebním ředitelem Stuttgartské státní opery a v roce 1987 hudebním ředitelem v Bonnu. Vedl Symfonický orchestr Videňského rozhlasu a Stuttgartský komorní orchestr a v letech 1997–2009 byl profesorem dirigování na salcburském Mozarteu. V letech 2002–2017 působil jako operní ředitel a šéfdirigent Brucknerova orchestru v Linci a v letech 2009–2016 jako šéfdirigent Basilejského symfonického orchestru. Od začátku sezony 2018/2019 je uměleckým ředitelem a šéfdirigentem Filharmonie Brno a v září 2020 nastoupil na post šéfdirigenta rozhlasového orchestru MDR v Lipsku.

Mezinárodní kritika označuje Daviese za odvážného interpreta klasického (!) repertoáru, jež nezanedbává při svém poučeném zájmu o novou tvorbu, živě spoluprací s významnými soudobými tvůrci, mezi něž patří (nebo patřili) Luciano Berio, William Bolcom, John Cage, Manfred Trojahn, Philip Glass, Heinz Winbeck, Laurie Andersonová, Philippe Manoury, Aaron Copland, Hans Werner Henze, Michael Nyman a Kurt Schwertsik.

Jako hostující dirigent několikrát vystoupil prakticky se všemi špičkovými americkými orchestry a několika nejvýznamnějšími orchestry evropskými. Vedl významné nové inscenace na festivalu v Bayreuthu, Salcburském festivalu, v Bavorské státní opeře, Chicagské lyrické opeře a Metropolitní opeře.

S Williamem Bolcomem © Norman Timonera -
Chicago on the Aisle

The German Romantic composer **Robert Schumann** (1810–1856) created a large number of works for the piano, but his opuses also include a number of songs, chamber music, four symphonies, piano, violin and cello concertos, cantatas and oratorios. The orchestral **Overture, Scherzo and Finale** in E major was written in 1841, when Schumann devoted himself fully to the symphonic genre, but in contrast to his symphonies, it is looser in form and lighter in character.

William Bolcom (born 1938) ranks among the leading contemporary American composers. His teachers included Darius Milhaud, Leland Smith and, in Paris, Olivier Messiaen. Bolcom wrote four operas, nine symphonies, 12 string quartets and a large number of chamber, piano, vocal and choral pieces. Work on the **Second Piano Concerto** (2022), conceived for the Russian-German pianist Igor Levit, started in 2018. It is characterised by its post-modern synthesis of musical traditions; thus, alongside Messiaen’s mystical chromaticism, we encounter echoes of American pop music and ragtime. Bolcom aphoristically described his concerto as “a gentle piece for non-gentle times”.

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) became a Freemason in December 1784. He composed several small-scale cantatas and songs for his fellow Masons and even the libretto of his opera *The Magic Flute* is imbued with Masonic symbolism. The orchestral **Maurerische Trauermusik** was written in mid-November 1785 for a memorial service for two important members of Mozart’s lodge.

Richard Strauss (1864–1949) is celebrated as a composer of symphonic poems and operas, in which he drew on the legacies of Liszt and Wagner. He wrote his symphonic poem **Also sprach Zarathustra** in 1896 after Friedrich Nietzsche’s philosophical novel of the same name. The composer’s objective was to express in music the evolution of the human race, from its beginnings through various developmental stages including the religious and scientific, to Nietzsche’s idea of the *Übermensch*.

The Italian pianist **Emanuele Arciuli** is considered one of the most original and compelling performers on the contemporary classical music scene. His repertoire ranges from Bach to contemporary music with a special regard for US composers. He performed the world première of Bruno Maderna’s *Concerto for Piano and Orchestra*; his CD dedicated to the composer George Crumb was nominated for a Grammy. In Brno, he performed in 2018 and 2022.

The **MDR-Sinfonieorchester** is the oldest German radio orchestra, celebrating its centenary in the 2023/2024 season. One of the most active and innovative radio orchestras in Europe, its impacts are felt far beyond its home region of Central Germany. Dennis Russell Davies has been the orchestra’s chief conductor since the 2020/2021 season.

Ondřej Pivoda, translated by Štěpán Kaňa

MDR-Sinfonieorchester © Kaupo Kikkas

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO FINANČNĚ PODPORUJE FILHARMONII BRNO, PŘÍSPĚVKOVOU ORGANIZACI

B | R | N | O

FILHARMONII BRNO A FESTIVAL FINANČNĚ PODPORUJÍ

DĚKUJEME ZA PODPORU A SPOLUPRÁCI

Vydala / Published by: Filharmonie Brno

Text / Text by: Ondřej Pivoda

Grafický návrh / Design by: B tým s.r.o.

Grafická úprava, sazba / Typesetting by: Ingrid Králíková

Redakční uzávěrka / Information correct as of: 4. října 2023 / 4 October 2023

Filharmonie Brno, příspěvková organizace / contributory organisation

MHFB Moravský podzim / BIMF Moravian Autumn

Komenského náměstí 534/8, 602 00 Brno, Česká republika / Czech Republic

www.filharmonie-brno.cz

www.moravsky-podzim.cz

+420 539 092 839, lucie.snajdrova@filharmonie-brno.cz

manažerka festivalu / festival manager

+420 539 092 811, predprodej@filharmonie-brno.cz

prodej vstupenek / ticket office

Změna programu vyhrazena. / Programmes are subject to change.

• • •
• • •
**Filharmonie
Brno Philharmonic**

www.moravsky-podzim.cz